الهی اکرام

یاقینلق

چولدن گلن بر بدوی رسول الله صلی الله علیه و سلمه شویله صوردی:

"ـ ربمز بزه یاقین میدر؟ یاقین ایسه اوڭا ایچدن سسسزجه یالوارالم. یوقسه اوزاق میدر؟ أویلەیسه اوڭا یوکسك سسله ندا ایدەلم."

بو سؤاله جواب اولارق الله تعالی، شو آیت کریمەیی انزال بویوردی:

وَاِذَا سَاَلَكَ عِبَادِی عَنّی فَاِنّی قَرِیبٌ اُجِیبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ اِذَا دَعَانِۙ فَلْیَسْتَجِیبُوا لِی وَلْیُؤْمِنُوا بِی لَعَلَّهُمْ یَرْشُدُونَ

"(ای حبیبم!) **قوللرم سڭا بنی صوردیغنده** (سن قوللرمه سویله):

• **بن چوق یاقینم.**

• **بڭا دعا ایتدکلری وقت، دعا ایدنڭ دیلگنه قارشیلق ویررم.**

او حالده (قوللرم ده) **بنم دعوتیمه اویسونلر** (شریعتی تقوا ایله یاشاسینلر) و بڭا (عشق ایله) **ایناننسینلر که طوغری یولی بولسونلر."** (البقره، ۱۸۶، [طبری، جامع البیان، ۲، ۲۱۵])

جناب حق، قوللرینه یاقیندر. هیچ بر آراجیه - حاشا - محتاج اولمادن هر قولنه شاه طمارندن داها یاقیندر. زماندن و مکاندن منزه، متعال و یوجەلر یوجەسی اولان ربمز، - نرەده اولورسەق اولالم - بزمله برابردر.

یر یوزینده میلیارلرجه انسان وار. حسابلره، رقملره صیغماز صاییده سائر مخلوقات وار. داها بیلمدیگمز نیجه عالملر وار. ربمز أویله ادراك أوتەسی بر قدرت و عظمته صاحب که عینی آنده هر برینڭ دعاسنی ایشیتییور، نیازنه اجابت ایدییور.

انسان بو معظم و یوجه قدرتڭ ادراکندن بیله عاجزدر:

ادراك معالی بو کوچوك عقله گرکمز،

زیرا بو ترازو بو قدر ثقلتی چکمز !..

ینه ده او عظمت قارشیسنده انسان، تسبیح و تنزیه حالنده شو اعترافده بولونور:

سُبْحَانَ مَنْ تَحَيَّرَ في صُنْعِهِ الْعُقُولُ

سُبْحَانَ مَنْ بِقُدْرَتِهِ يَعْجِزُ الْفُحُولُ

"معظم صنعتی قارشیسنده عقللرڭ حیرته دوشدیگی اللّٰهی بتون نقصان صفتلردن تنزیه و تسبیح ایدرم!

صوڭسز قدرتی ایله ادراکلری عاجز بیراقان اللّٰهی بتون نقصان صفتلردن تنزیه و تسبیح ایدرم!"

جناب حقڭ صوڭسز قدرتی قارشیسنده انسان ده نهایتسز بر شکلده محتاج و عجز. بو فانی حیات، انسان روحنه اصلا کافی دگل. انسان ایکی جهانده ده ربنه محتاج.

انسان،

- ربنه یاقلاشمه‌یه محتاج...
- آخرت یولجیلغنده اوڭا دوست اولمه‌یه محتاج...
- اونڭ صوڭسز رحمتنه محتاج...

جناب حق، محتاج قوللرینڭ دعالرینه اجابت ایده‌جگینی مژده‌لییور.

دیمك كه؛

قلبڭ صنعتی، جناب حقه دعا ایده‌بیلمه سویه‌سنه چیقابیلمك. حسن بصری حضرتلری شویله بویورویور:

"دعالریڭزڭ قبول اولونمه‌یاجق دیه قورقمییورم. سزڭ دعا ایده‌مز حاله گلمه‌ڭزدن اندیشه ایدییورم!"

چونکه؛

ربمزڭ اجابت ایچون بر شرطی وار:

"... او حالده قوللرم ده بنم دعوتیمه اویسونلر... "

یعنی حیاتڭ هر صفحه‌سنده، کتاب و سنت أوزره یاشاسینلر و یاشاتسینلر. ظاهر و باطن بتون الهی تعلیماتلری یرینه گتیرسینلر. ظاهر و باطن بتون حراملردن، کراهتلردن اوزاق طورسونلر:

"... بڭا ایناناسینلر كه طوغری یولی بولسونلر."

بويلەجه، سبيل رشاده، صراط مستقيمه ارشسينلر. محتشم جنتلره لايق، مكرم بر قول اولسونلر. ملوث نفسانى آرزولردن قورتولوب، تر تميز پير و پاك قلب سليم صاحبى اولسونلر. اسفل سافليندن اوزاقلاشوب، اعلاى عِلّيينه نائل اولسونلر.

بونكڭ ايچون؛

صراط مستقيمڭ رهبرى اولان رسول الله صلى الله عليه و سلمه اويسونلر. اسوهٔ حسنه اولان او فخر كائناتدن اڭ گوزل اخلاقى تحصيل ايتسينلر.

رسول الله ايله برابرلك

زيرا او صلى الله عليه و سلم بويوردى:

اَلْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ

"كيشى سوديگى ايله برابردر." (بخارى، ادب، ٩٦)

بو مژدەيى طوغرى آڭلامەمز ايچون حسن بصرى حضرتلرى ايقاظ بويورر:

"اى انسانلر! «كيشى سوديگى ايله برابردر.» حديثنى ياڭلش آڭلامايڭ! (گوجگز نسبتنده) صالحلرڭ عمللرينى ايشلەمەدكجه صالحلردن اولامازسڭز.

زيرا يهودى و خرستيانلر، كنديلرنجه پيغمبرلرينى سورلر، فقط اونلر ايله برابر دگلدرلر." (غزالى، احيا، ج. ٢، ص. ٤٠٢)

جناب حقه ياقينلق دە، رسول الله افنديمزله برابرلك دە اصلا سادەجه سوز ايله گرچكلشمز.

بو بويوك هدفلرڭ گرچكلشەبيلمسى ايچون، حياتلريمزى جناب حقڭ رضاسيله تأليف ايدەبيلمەمز لازمدر.

ربمزه ياقين اولمق ايستييورسەق حياتمزى مراقبه ايدەلم:

- ربمزڭ كلامى اولان قرآن كريمله نه قدر ياقينز؟
- قرآن كريمه خدمتمز وار مى، نه قدر؟
- بالخاصه ياورولريمزى قرآن اقليمى و اخلاقى أوزره يتيشديرييور مييز؟

- اساس تحصیلڭ قرآن کریم تحصیلی اولدیغینڭ شعور و ادراکی ایچنده مییز؟

- مسلمانلرڭ دردیله دردلنییور مییز؟

- بتون مخلوقاتی قوشاتاجق بر شفقت و مرحمته صاحب مییز؟

- عبادت حیاتمز ناصل؟

- سجدەلرده جناب حقه یاقینلغی تحصیل ایدەبیلییور مییز؟

- نمازیمزی رسول الله افندیمزڭ نمازیله مقایسه ایدەبیلیر مییز؟

- نمازیمز بزی فحشا و منکردن آلیقویور می؟

حاصلی؛

- کندیمزی حقه آدایابیلییور مییز؟

بتون بو سؤاللرده طلب ایدیلن گوزل قوللق خصلتلرینی تحصیل ایدەبیلمەمز ایچون ربمز ینه بزلره الهی بر اکرامده بولونمقده:

رمضان شریف

ربمز؛ ذاتنه دوست اولابیلن، حقه یاقین بر قول اولابیلمەمز ایچون بزلره معنوی و روحانی بر اقلیم لطف ایدییور. گوندوزنده اوروج و انفاق، گیجەسنده تلاوت، ذکر و سجدەلرله طولو بر عبادت موسمی.

چیچکلر و میوەلر ناصل بهاره، یشریب میوه ویرەجکلری اقلیملره محتاج ایسه، مؤمن ده رمضان شریفڭ روحانیت اقلیمنه أویله محتاج.

زیرا؛

انسان اوغلی، دقتی قولای طاغیلان بر وارلقدر.

بو سببله؛

تجارت، تحصیل و سپور مسابقه‌سی گبی دنیوی غایه‌لر ایچون دخی، قاتیلانلرڭ تمامًا تکثیف اولابیله‌جکلری قامپلر ترتیب ایدیلیر، یوغون چالیشمه زمانلری دوزنلنیر. بویله پروغراملره قاتیلانلر، هدفه خدمت ایتمه‌ین بتون مشغله‌لردن اوزاق طوتولیر.

مثلا مهم قارشیلاشمه‌لردن أوڭجه سپورجیلر اگلنجه‌دن، زمانی اسراف ایتمکدن و مقصده مخالف بسلنمکدن منع ایدیلیرلر. تمامًا موفقیته یوغونلاشمه‌لری تأمین ایدیلیر. کندی آرالرنده «اختلاطدن منع» قراری آلینیر.

مؤمنڭ قارشیسنده صوڭ نفسله باشلایان تهلکه‌لرله طولو معظم بر ابدیت یولجیلغی واردر.

- او زورلی یولڭ تك آزیغی تقوادر.

- او مخاطره‌لی یولڭ یگانه رهبری قرآندر، سنتدر.

- او یولڭ قندیللری صالح عمللردر.

- او یولڭ طوزاقلری و مایینلری ایسه گناهلردر، حراملردر، نفسانی آرزولردر.

رمضان شریف، الهی بر اکرام اولارق مؤمنلره عبادته تکثیف اولناجق بر آیلق مکمل بر پروغرام حاضرلار. قیمتینی ادراك ایدنلر، او موسمه داها ده أوڭجه‌سندن حاضرلق یاپارلر. صوڭره‌سنده ده اونی بر صوڭره‌کی رمضانه قدر محافظه‌یه غیرت ایدرلر.

نته‌کیم معلا بن فضل رحمة الله علیه شویله دیر:

"سلف صالحین؛ جناب حقه، آلتی آی کندیلرینی رمضانه اولاشدیرمسی ایچون دعا ایدرلردی. گری قالان آلتی آیده ده ادراك ایتدکلری رمضانی قبول بویورمسی ایچون دعا ایدرلردی." (قوام السنة، الترغیب والترهیب، ۲، ۳۵٤)

روایتلره گوره اونلر شویله دعا ایدرلردی:

"اللهم!.. رمضان شریف گلدی، بزی رحمت گولگه‌سی آلتنه آلدی. اونی بزه سلامتله قاووشدیر، بزی او مبارك آیده سلامتده أیله و اونی بزدن قبول بویور!

صبرله و ثوابنی یالڭزجه ربمزدن اومارق؛ اونڭ گوندوزنی اوروجله، گیجه‌سنی قیامله احیا ایده‌بیلمه‌مزی نصیب أیله.

بو مبارك آیده؛ بزه عبادت ایچون جدیت، غیرت، قوت و دینچلك لطف أیله!.. بیقغینلقدن، گوشکلکدن، تنبللکدن و اویوشوقلقدن محافظه بویور!

بزی قدر گیجه‌سنی احیا ایده‌بیلمه‌یه موفق أیله و اونی بزم ایچون بیكْ آیدن خیرلی أیله!" (طبرانی، الدعا، ص. ۱۲۲۷)

قدر گیجه‌سنده بزه ایكی مهم درس و حكمت واردر:

برنجیسی، اللهكْ حضرت پیغمبره ویردیگی بویوك دگردر.

ایكنجیسی، جناب حقكْ امت محمده نه قدر جومرد و مرحمت صاحبی اولدیغی حقیقتیدر.

كذا حضرت عمر رضی الله عنه رمضان شریفی؛

"– ای گناهلریمزی تمیزله‌ین آی! خوش گلدكْ!" دیه‌رك قارشیلاردی.

او صالح ذاتلر؛ بو مبارك آیكْ قیمتینكْ بیلینمه‌مسندن، اسراف ایدیلمسندن ایسه شدتله صاقیندیررلردی.

حسن بصری رحمة اللهی علیه بر رمضان گونی، سسلی بر شكلده گولن بر طوپلیلغكْ یانندن گچدی. اونلری شویله ایقاظ ایتدی:

" طوغریسی الله عز و جل رمضان آیینی مخلوقاتی ایچون بر یاریش میدانی أگله‌مشدر. انسانلر اونده اللهه عبادت ایچون بربرلریله یاریشیرلر. بر طوپلیلق بو یاریشده گچمش و قازانمشدر. بر باشقه طوپلیلق ایسه گری قالمش و خسرانه اوغرامشدر.

اوگا گچنلركْ قازاندیغی، غائب ایدنلركْ ایسه خسرانه اوغرادیغی بر گونده اویناپوب گولن كیمسه‌یه نه قدر ده حیرت ایدرم!"

رمضان شریفه بدنا، قلباً و روحًا حاضرلانملییز. اونی احیا ایچون ادا ایده‌جگمز عبادتلری بر بر تفكر ایتملی و معنوی قوامنی یوكسلتمك ایچون غیرت صرف ایتملییز.

رمضان شریف، بالخاصه اوروج موسمی.

ناصل بر اوروج؟

اوروج؛ معده‌یه و نفسانی آرزولره قارشی بر صبر و اراده تعلیمیدر.

رمضان اوروجی، بر آی بوینجه ریاضت حالی یاشانارق؛

• جسمانی و نفسانی دویغولرڭ ضعیفلاتیلمسی،

• روحانیتڭ قوتلنمسی،

• نعمتلره شکرڭ ادراك ایدیلمسی،

• عجزیتمزڭ، هیچلگمزڭ حس ایدیلمسی،

• قلبڭ رقت قزانمه‌سی،

• مخلوقاته مرحمتڭ آرتمسی،

• محتاجلرڭ حالینڭ بر نبذه ادراك ایدیلمسیدر.

حضرت مولانا؛ شویله دیر:

"رمضان گلدی؛ آرتیق مادی ییه‌جکلردن الگی چك که، گوکدن معنوی رزقلر گلسین. بو آی، گوڭل سفره‌سنڭ قورولدیغی آیدر. گوڭلڭ، بدنڭ خطالرندن قورتولدیغی آیدر. گوڭللرڭ عشق و ایمان ایله طولدیغی آیدر."

"تنی آشیری بسله‌یوب گلیشدیرمه‌یه باقمه ! چونکه او، صوڭنده طوپراغه ویریله‌جك بر قرباندر. سن، اصل گوڭلنی بسله‌مه‌یه باق ! یوجه‌لره گیده‌جك و شرفلنه‌جك اولان اودر." (مثنوی)

أویله‌یسه؛

افطار و سحور وقتلرنده طیقا باصه یمك یمه‌نڭ ده اوروجڭ اساس غایه‌سی اولان ریاضت و نفسڭ آرزولریله مجاهده سریڭه موافق اولمادیغی آڭلاشیلیر.

قالدی که اوروج بوندن عبارت ده دگلدر.

گرچك اوروج، اوروجڭ باطننی یاشامقدر. اگر باطنی یاشانمازسه، اوروج قورو بر آچلقدن عبارت قالیر:

پیغمبریمز صلی الله علیه و سلم ایقاظ بویورویور:

" کیم یالان قونوشمه‌یی و یالان طولانله ایش یاپمه‌یی ترك ایتمزسه؛ اللهڭ، او کیمسه‌نڭ یمه‌سنی و ایچمه‌سنی بیراقمه‌سنه احتیاجی یوقدر." (بخاری، صوم، ٨)

"نیجه اوروج طوتانلر واردر که، اوروجندن کندیسنه قورو بر آچلقدن باشقه بر شئ قالماز!.." (ابن ماجه، صیام، ٢١)

حضرت عمر بویورر:

"اوروج،(ساده‌جه) یمکدن ایچمکدن کسیلمك دگلدر. اصل اوروج؛ یالان، باطل، بوش سوز و یمیندن(اوزاق طورمق) در."

جابر رضی الله عنه ده شویله نصیحت ایدر:

"اوروج طوتدیغڭ زمان؛ قولاغڭ، گوزڭ و دیلڭ ده حراملره و یالانه قارشی اوروجلی اولسون. خدمتینی یاپانلره اذیتی ده ترك ایت. أوزرنده بر وقار و سکینت(حضور) اولسون. اوروجلی اولدیغڭ گون ایله اولمدیغڭ گون بر اولماسین! (اوروجڭ روحانیتی أوزرینه یانسیسین !)" (ابن ابی شیبه، مصنف، ٢، ٤٢٢، ه: ٣٦٤٦)

یعنی؛

اوروجلی ایکن آغزه بر شئ گیرمه‌مه‌سنه دقت ایدیلدیگی گبی؛

- آغیزدن ده یاگلیش بر سوزڭ چیقمامه‌سنه،

- گوزلرڭ بر شیطان ویترینینی سیر ایتمه‌مسنه،

- قولاقلرڭ کوتو و چرکین شیلر دیگله‌مه‌مه‌سنه و

- گوگلڭ، قلب سلیمه یاقیشمایاجق دویغو و نیتلرله کیرلتیلمه‌مه‌سنه دقت ایتمك گرکیر.

بر ده؛

غیبتدن آتشدن قاچار گبی قاچمه‌لیدر.

بو حقیقتلر، اساسًا اوروج دگلکن ده رعایت ایدیلمسی گرکن خصوصلردر. آنجق، اوروجلی ایکن بالخاصه اهتمام گوستریلملیدر. ذاتًا اوروجڭ حکمتی آیت کریمه‌ده؛

لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

"تقوايه ارمنيز ايچون..." (البقره، ۱۸۳) افادەسيله بيان بويورولمشدر.

حق دوستلرندن عبد الله دهلوى حضرتلرى، بولنديغى مجلسلرده لزومسز سوزلر صرف ايديلمسنه مساعده ايتمزدى. بريسى غيبت ايتسه همان اوڭا مانع اولور و؛

"—او سويلەديگڭ سوزه بن داها لايقم !(بنده داها فضلەسى وار!)" دردى.

اوروجلى اولديغى بر گون، ياننده غيبت ايتديلر. حضرت؛

"—ايواه، اوروجمز بوزولدى!" بويوردى.

بر طلبەسى؛

"—افنديم، سز غيبت ايتمەديڭز كه!" ديديگنده ايسه؛

"— اوت، بز غيبت ايتمەدك، آما ديڭلەدك. غيبتده، سويلەين ده ديڭلەين ده عينيدر. (اورادن بزه انعكاس اولدى.)" بويوردى.

اوروجى بو حساسيتله طوتان گوڭللرده، رحمت تجلى ايدر. شفقت و مرحمت، طغيان أيلەمەيه باشلار.

ناصل بر انفاق؟

رمضان شريف گلينجه، فخر كائنات صلى الله عليه و سلم افنديمز؛ هر زمانكى جومردلگندن ده داها ايلرى بر شكلده، چوق جومرد اولوردى.

صحابه افنديلريمز و صالح ذاتلر ده رمضان شريفلرده انفاق سفربرلگنه گيريشيرلردى. يوقسوللرله افطارلر ياپار، بول بول تصدقده بولونورلردى.

امام شافعى دير كه:

"بر مؤمنڭ ؛ گرك رسول الله افنديمزه بڭزەمك و اوڭا اتباع ايتمك آرزوسيله، گركسه يوقسول قرداشلرينڭ ده معيشت انديشەسندن قورتولوب گوڭل حضوريله عبادته تكثيف اولابيلمەلرينى تأمين ايچون رمضان شريفده انفاقى و جومردلگى آرتيرماسى نه گوزلدر!"

رمضانڭ رياضت تاليمى، مؤمنلره **«فضلەسنى انفاق»** شعورنى قازانديرير.

جناب حق؛ بر قولينڭ رزقنى احتياجندن داها گڭيش قيلمشسه، اونى امتحان ايدييور ديمكدر:

• او قول، ألندەكى امكانلرى نفسنه مى تخصيص ايدەجك، يوقسه؛

• احتياج قدرنى قوللانوب آرته قالانى انفاق مى ايدەجك؟

مؤمن، مؤمنه ذمتليدر. اوروج طوتان كيشى؛ آچلغى طادارق، محتاجلرڭ حالينى داها ايى آڭلار.

بر مدتدر ايچنده ياشاديغمز تدبيرلر؛ گچن سنه اولديغى گبى بو سنه ده، گڭيش چاپلى افطار يمكلرى ويرمەيه مانع اولاجقدر. امكان صاحبلرى بويله افطارلر ايچون خرجاياجقلرى مبلغلرى فضلەسيله فقير فقرا سفرەلرينه، چادير شهرلرده ياشايان مظلوملره مغدورلره اولاشديرمليدرلر.

ظالملرڭ ماتم يورتلرينه چويرديگى اسلام بلدەلرنده بو رمضان شريفده بر رحمت ملتمى اسديرەبيلنلره نه موتلو!

بو ده؛

حضرت پيغمبرڭ انفاق آخلاقى أوزره اولمقله ممكندر. افنديمز صلى الله عليه و سلم انفاق ايتديگنده چوق حظ دوياردى. آچلرى طويورمق، اوڭا كندى آچلغنى اونوتديروردى. ديمك كه؛ انفاقده اڭ گوزل دستور و اخلاق، سوينەرك ويرەبيلمك، ويردكجه ده گوڭل حضورينڭ آرتماسى و بويلەجه قلبلرده جومردلك درياسنڭ جوشمەسيدر.

مولانا حضرتلرى بويورر:

"مال، صدقه ويرمكله هيچ اكسيلمز. بالعكس خيرلرده بولونمق، مالى غائب اولمقدن، ضايع اولمقدن قورور!

آلتون، زكات ويرمكله هيچ اكسيلمز؛ عكسنه فضلەلاشير، آرتار! ويرديگڭ زكات، كسەنه بكجيلك ياپار، اونى قورور.

اكين أكنڭ آنبارى بوشالير، لكن حصاد وقتى گلينجه، صاچديغى توخوملره قارشيلق قاچ مثلينى گرى آلير ! بوشالتديغى بر آنباره مقابل، قاچ آنبار طولوسنى اعاده آلير !..

فقط بغدای، یرنده قوللانیلماز ده آنبارده صاقلانیرسه؛ بیتلره، کوچوك قورتلره، فارەلره یم اولور. بونلر ده اونی تمامیله محو ایدرلر."

رمضان شریفه شرف و قیمت ویرن خصوصیت، اونده قرآن عظیم الشانڭ نازل اولمەیه باشلامەسیدر. رمضان شریفڭ احیاسی ایچون مطلقا قرآنی بول بول تلاوت ایتمك، معناسینی، آخلاقنی و احکامنی یاشامق گرکیر.

ناصل بر تلاوت؟

رمضان شریفی اڭ برکتلی شکلده احیا ایدەبیلمك ایچون، بو آیده قرآنه مستثنا بر اهتمام گوسترملییز.

فخر کائنات افندیمز هر رمضان، حضرت جبریله او سنەیه قدر نازل اولان قرآن کریمی عرض ایدردی. مبارك عمرلرینڭ صوڭ رمضاننده بو مقدس تلاوت و تقدیم ایکی کز تکرارلاندی. رمضانلرده جامعلریمزده و أولریمزده اوقونان مقابلەلر، او برکتدن استفاده ایچوندر.

قرآن موسمی اولان رمضان شریفده، أویله بر تلاوت قوامنه نائل اولملییز كه، اوندەکی شفا و رحمت گوڭللریمزی احیا أیلەسین. یووالریمزه، عائلەلریمزه و اولادلریمزه شفا و رحمت اینسین. قرآنڭ اخلاق و احکامنی حیاتمزه أویله نقش ایتملییز كه، اونڭ برکتیله، امت محمده شفا و رحمت یاغسین.

رمضانده اولادلریمزه اوروجی، نمازی، انفاقی و قرآن تلاوتینی سودیرمك ایچون خصوصی بر غیرت گوسترملییز.

امام مالك رحمة الله علیه آڭلاتییور:

"بن هر حدیث ازبرلەدیگمده، بابام بڭا بر هدیه ویرردی. أویله بر زمان گلدی كه، بابام هدیه ویرمەسه بیله حدیث ازبرلەمك بنده تعریفسز بر لذت حالنه گلدی."

بزلر ده اولادلریمزه اوروج طوتدیرالم. کوچوك یاورولریمزه «تکنه اوروجی» * طوتدیروب، افطار ساعتنده بر هدیه اکرام ایدەلم. ایلك گرچك اوروجلرینی گوزل هدیەلرله تلطیف ایدەلم.

أللرندن طوتوب جامعلره، مبارك مکانلره، تراویحلره و مقابلەلره گوتورەلم.

بعض اکرام و هدیەلری اونلره ویردیرەلم. بویلەجه اونلرڭ انفاقه، جومردلگه و اکرامه آلیشمەلرینی صاغلایالم.

رمضان شریفده قرآن ختمی یاخود بعض سورەلرڭ ازبرلنمسی گبی گوزل هدفلر قویارق، باشاریرسه، گوزل و معنوی هدیەلر ویرەلم.

بو گوزل طاورانیشلر، هدیه‌لر و تلطیفلر، اللهڭ اذنیله، عمر بویی اولادلریمزڭ خاطرلارندن چیقماز. گوڭللرنده عبادتڭ حظی و لذتی یرلشیر.

معنوی و روحانی غدالره یوڭلدیگمز بو مبارك موسمده قرآن سفره‌سندن طویه طویه قانه قانه استفاده ایده‌بیلنلره نه موتلو ..!

فردی عبادتلرڭ ذروه‌سی اولان نمازی ده رمضان شریفده آیری بر ادراك ایله ادا ایتملیدر:

ناصل بر نماز؟

نمازلریمزی رسول الله افندیمزڭ نمازینه بڭزتمه غیرتنده اولملییز. زیرا افندیمز بویورر:

"نمازی بندن گوردیگڭز گبی قیلڭ!" (بخاری، اذان، ١٨)

افندیمزڭ تعدیل ارکانینی و بالخاصه خشوع حالینی ده أورنك آلمه‌مز الزمدر. اونڭ تعریفیله؛

"... نماز؛ خشوع دویمق، تواضع و تذلل گوسترمکدر..." (ترمذی، صلات، ١٦٦)

عائشه رضی الله عنها والده‌مز شویله بویوریورلر:

"رسول الله صلی الله علیه و سلم؛ نمازه دوردیغی زمان، یورگندن قازان قاینامه‌سنه بڭزر بر سس دویولوردی. اذان اوقوندیغی زمان؛ اللهڭ حضورنه چیقاجغی ایچون، اطرافنده‌کیلری طانیماز حاله گلیردی." (ابو داود، صلات، ١٥٧؛ نسائی، سهو، ١٨)

بزلر نمازلریمزده دنیادن و گوڭلدن مشغله‌لریمزدن نه قدر صییریلابیلییورز؟ نمازڭ روحانیتی گوڭللریمزه، سجده‌لرڭ نورانیتی سیمامزه نه قدر عکس ایده‌بیلییور؟

نمازلریمزی جماعتله ادا ایده‌بیلییور مییز؟

بو رمضان شریفی، نمازیمزڭ سویه‌سنی یوکسلتمك ایچون بر میلاد ایدینه‌لم.

تعدیل ارکانه رعایت ایدیلن، فراغ و حضورلی تراویحلره دوام ایده‌لم؛ معنوی برر خزینه دگرنده‌کی رمضان گیجه‌لرینی، مالایعنی طولو اکرانلرڭ قارشیسنده هبا ایتمه‌یه‌لم.

سحورده وجوديمزڭ غدا و صو احتياجنى قارشيلاديغمز گبى، سحرلرده ده قلبمزڭ و روحمزڭ احتياجى اولان «تهجد و ذكر الله»ى آرتيرالم.

فردى عبادتلرڭ ذروەسى اولان نمازدن آلديغمز معنوى فيض انرژيسيله، اجتماعى عبادتلرڭ ذروەسى اولان خدمتلره قوشالم. قرداشلك حقوقنى تقويه ايدەلم. ظريف بر معاملاتى، گوزل اخلاقى ياشايالم و ياشاتالم.

ناصل بر اجتماعيلشمه؟

رمضان شريفده أوزريمزده بر قول حقى وارسه مطلقا حلاللشەلم. رسول الله افنديمز ايقاظ بويورر:

"اى انسانلر ! كيمڭ أوزرنده بر (قول) حق(ى) وارسه اونى همان أودەسڭ؛ «دنياده رذيل رسوا اولورم.» ديه دوشونمەسڭ!

ايى بيلڭز كه دنيا رسوالغى، آخرتدەكينڭ يانڭده پك خفيف قالير." (ابن اسير، الكامل، ۲، ۳۱۹)

غيبت و ديدى قودينڭ ده مهم بر قول حقى اولديغنى اونوتمايالم.

الهى بر اكرام اولان رمضان شريفى بو قوللق حساسيتيله احيا ايدەبيليرسەك، ان شاء الله صوڭ اون گونده ده قدر گيجەسنى ادراك ايتمك نصيب و ميسر اولور. كرمى صوڭسز ربمزڭ بر گيجەده ۸۳ سنەلك اجر و ثواب اكرام أيلەديگى بو محتشم اكرامه نائل اولابيلنلره نه موتلو !..

ربمز، بو محتشم الهى اكرامنى اڭ گوزل شكلده دگرلنديره بيلنلردن أيلەسين. رمضان شريفدن عفو ايديلمش اولارق چيقابيلن و مغفرت بايرامنه نائل اولانلردن أيلەسين.

آمين !..

تكنه اوروجى: چوجقلره؛ آليشسينلر ديه گونڭ بر بولومنده، ياريم اولارق طوتديرولان بر اوروج حاضرلغى.